

ENERGETIKA V EU

▮ **energetická politika Evropské unie**

ZÁVĚRY ČERVNOVÉ EVROPSKÉ RADY

RADA PRO ENERGETIKU O ACER NEROZHODLA

▮ **faq**

EMISE Z PRŮMYSLU UBYLY, NAOPAK V DOPRAVĚ STOUPAJÍ

▮ **právní předpisy Evropské unie, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU**

POKUTA SPOLEČNOSTI ELECTRABEL VE VÝŠI 20 MILIONŮ EUR

▮ **o čem se mluví**

BUDE PŘEDSEDOU EVROPSKÉ KOMISE ZNOVU JOSÉ MANUEL BARROSO?

měsíční bulletin Skupiny ČEZ

6/2009

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

měsíc červen máme za námi a myslím, že se dá bez zdráhání říci, že z hlediska energetiky byl opět docela hektický. Co se tedy událo? Jednak zasedala Rada ministrů pro energetiku, která se kromě nové směrnice o zásobách ropy, zabývala například sídlem nové Evropské regulační agentury – bohužel nutno říci, že zatím neúspěšně. Na dohodě o sídle přitom tak trochu závisí vstup třetího liberalizačního balíčku v platnost, který lze nyní očekávat v červenci či v září tohoto roku podle toho, kdy bude balíček formálně stvrzen Radou. V červnu se tradičně konalo i zasedání Evropské rady – poslední pod takovkou českého předsednictví v Radě EU. A neměli bychom zapomenout i na červenové volby do Evropského parlamentu, které jsou pro nás, kteří se každodenně zabýváme evropským legislativním procesem, možná ty nejdůležitější, protože u většiny právních předpisů má již Evropský parlament „závazné“ slovo.

Nezahálely ale ani energetické společnosti, které se sešly v rumunské Bukurešti na výroční konferenci evropského energetického sdružení Eurelectric. V rubrice FAQ se věnujeme problematice stavu emisí v Evropské unii. Z hlediska právních předpisů se zdárně blíží ke konci legislativní proces směrnice o jaderné bezpečnosti. Dozvíte se však i spoustu dalších informací o světovém energetickém dění, o vztahu mezi Ruskem a Běloruskem, o japonských plánech či o dohodě mezi Itálií a USA o separaci a ukládání CO₂ (CCS). Jako téma měsíce jsme tentokrát zvolili téma zcela aktuální – kdo se stane novým předsedou Evropské komise na podzim tohoto roku. V tomto ohledu se nicméně asi nedočkáme žádného překvapení. Přejí Vám příjemný vstup do letních dnů a příjemné čtení ve společnosti našeho měsíčníku Energetika v Evropské unii

Zuzana Krejčířiková

OBSAH

energetická politika Evropské unie

ZÁVĚRY ČERVNOVÉ EVROPSKÉ RADY | RADA PRO ENERGETIKU O ACER NEROZHODLA | VÝROČNÍ KONFERENCE EURELECTRIC V BUKUREŠTI | POBALTSKÉ STÁTY SE DOHODLY NA BEMIP | EVROPSKÁ KOMISE: 20 % OZE MŮŽE ZAMĚSTNAT 2,8 MILIONŮ LIDÍ

energetika v Evropě a ve světě

ITÁLIE PODEPSALA S USA DOHODU O SPOLUPRÁCI PŘI CCS | JAPONSKÉ ENERGETIKY PRAVDĚPODOBŇE ODLOŽÍ PROJEKT RENOVACE PLUTONIA | SPORY O PLYN DRTÍ RUSKO-BĚLORUSKÉ VZTAHY

faq

EMISE Z PRŮMYSLU UBYLY, NAOPAK V DOPRAVĚ STOUPAJÍ

právní předpisy Evropské unie, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU

POKUTA SPOLEČNOSTI ELECTRABEL VE VÝŠI 20 MILIONŮ EUR | PODLE STANOVISKA EHSV BY MĚLA EU VYVÁŽET „SVŮJ MODEL JADERNÉ BEZPEČNOSTI“

evropské zajímavosti a zprávy

EUROVOLBY SKONČILY VÍTĚZSTVÍM PRAVICE A VÝRAZNOU PROHROU SOCIALISTŮ | TURECKO JE NERVÓZNÍ Z VÝSLEDKU EUROVOLEB | KONZERVATIVCI NETRVAJÍ NA REFERENDU K LISABONSKÉ SMLOUVĚ | EU ODSTARTOVALA PILOTNÍ POLITIKU „MAKROREGIONŮ“ | KDO BUDE GENERÁLNÍM ŘEDITELEM IRENA?

kalendář událostí v oblasti energetiky

o čem se mluví

BUDE PŘEDSEDOU EVROPSKÉ KOMISE ZNOVU JOSÉ MANUEL BARROSO?

ČEZ, a.s. Evropská agenda, Duhová 2/1444, Praha, 140 53 | eu@cez.cz

Zuzana Krejčířiková | manažerka pro evropskou agendu | +420 211 042 509 | zuzana.krejcirikova@cez.cz

Dana Dvořáková | +420 211 042 510 | dana.dvorakova01@cez.cz

Lucie Horová | +420 211 042 704 | lucie.horova@cez.cz

Veronika Ládková | +420 211 042 445 | veronika.ladkova@cez.cz

ZÁVĚRY ČERVNOVÉ EVROPSKÉ RADY

Červnová Evropská rada se nesla v duchu několika zásadních očekávání.

Zaprvé, jak si povede český premiér při svém premiérovém vedení sedmadvacítky, za druhé, co se slíbí Irům za jejich repete referenda o Lisabonské smlouvě, zatřetí, zda José Manuel Barroso obhájí svůj post v čele Komise i pro další období či jaký bude další postup v oblasti hospodářské krize a při přípravě na klimatické setkání v Kodani na konci tohoto roku. Češi v této poslední velké předsednické prověrce prokázali schopnosti dojednat kompromis a úspěšně dosáhli dohody o zárukách pro Irsko. Tyto se týkají daňové politiky, která se přijetím Lisabonu nijak nemění, práva na život, vzdělání, rodiny a irské tradiční politiky vojenské neutrality. Dále také garantují, že každý členský stát bude mít v Evropské komisi i nadále svého státního příslušníka. Důležitým aspektem dohody byl i fakt, že obsah je plně slučitelný s Lisabonskou smlouvou a nebude vyžadovat její opětovnou ratifikaci ve všech člen-

ských zemích. Vyjednané podmínky se přitom vztahují nejen na Irsko, ale i na ostatní členské země EU. Co se týče postu budoucího předsedy Komise pro období let 2009–2014 hlavy států a vlád jednomyslně podpořili současného předsedu Barossa. Neznamená to ale, že by měl již Barroso předsednictví jisté. Na pořadu jsou teď jednání s Evropským parlamentem a teprve poté může Rada formalizovat své rozhodnutí.

Evropská rada v oblasti změny klimatu vyzvala Komisi, aby pro nadcházející prosincové zasedání v Kodani co nejdříve předložila návrhy, včetně návrhů ohledně financování s tím, že hlavními zásadami pro příspěvky by měly být platební schopnost a odpovědnost za úroveň emisí. V závislosti na vývoji mezinárodních jednání je Evropská rada připravena přijmout příslušná rozhodnutí o všech aspektech financování na svém říjnovém zasedání.

RADA PRO ENERGETIKU O ACER NEROZHODLA

Na zasedání ministrů pro energetiku 12. června se diskutovalo o posledním zásadním bodě třetího liberalizačního balíčku.

Tímto bodem je, kde bude sídlit Agentura pro spolupráci energetických regulátorů (ACER). Kandidaturu podaly tři země – Slovinsko, Slovensko a Rumunsko. Při hlasování se nejlépe umístilo Slovinsko, následováno Slovenskem a na posledním místě Rumunskem. I když se původně předpokládalo, že nejslabší kandidát stáhne svou přihlášku, a dále se bude rozhodovat pouze o dvou zemích, Rumunsko svou kandidaturu stáhnout odmítlo. České předsednictví tak již tuto otázku nedořeší a postupuje ji předsednictví švédskému s tím, že členské státy teď mají více jak měsíc na to, aby pro své návrhy dojednaly podporu. Již na neformálním zasedání Rady (23.–24. července) by zástupci členských států měli mít mandát ke stáhnutí kandidatury v případě obdržení nedostatečného počtu hlasů. Kompromisu a definitivního sídla ACER by tak mělo být dosaženo v průběhu léta.

VÝROČNÍ KONFERENCE EURELECTRIC V BUKUREŠTI

Výroční konference Eurelectricu, evropského sdružení energetických společností, o které jsme Vás informovali v minulém čísle bulletinu, proběhla úspěšně v rumunské Bukurešti.

Zhruba 420 delegátů – zástupců byznys sféry, státní správy, regulátorů, zákazníků a v neposlední řadě rovněž studentů – diskutovalo v rámci čtyř tematických panelů různé aspekty naplňování cíle do-

sažení uhlíkové neutrality v sektoru energetiky. Součástí konference byla rovněž presentace projektů separace a ukládání CO₂ do geologického podloží energetických společností RWE, EdF Suez,

Enel, Fortum, Endesa a Vattenfall. Presentace i debata v rámci prvního panelu o dekarbonizaci energetiky potvrdily, že rychlé zavedení CCS technologie, resp. zajištění přechodu od její pilotní fáze k plně komerčnímu využití je nezbytné k dosažení uhlíkově neutrálního sektoru energetiky do roku 2050. To, že evropské energetiky počítají s CCS technologií jako s jedním z pilířů na cestě k dekarbonizaci, potvrzuje i fakt, že letošní cena Eurelectricu udělovaná každoročně společnosti nebo jednotlivci za významný přínos v řízení, procesech nebo technologiích v energetickém sektoru, byla udělena Chrisu Daviesovi, zpravodaji návrhu CCS směrnice v Evropském parlamentu za jeho aktivní a vytrvalý přístup a efektivní vyjednávání o konečné podobě směrnice. V kontextu schválené legislativy, jak třetího liberalizačního balíčku, tak i klimaticko-energetické legislativy, zdůraznil president Eurelectricu a CEO Vattenfallu Lars Josefsson nutnost včasné implementace evropských směrnic. U třetího liberalizačního balíčku je třeba se zaměřit na postupnou regionální integraci. Regionální rozměr by měl být promítnut i do desetiletého

investičního plánu do sítí. Z klimaticko-energetického balíčku je především v oblasti obnovitelných zdrojů ponechána řada aspektů včetně mechanismů spolupráce na jednotlivých členských státech a zástupci evropských energetik apelovali na vlády členských zemí, aby zajistily využití těchto možností. President Josefsson zdůraznil, že přeshraničním obchodováním s energií z obnovitelných zdrojů by se ročně ušetřilo 17 miliard EUR na nákladech na jednotlivé systémy podpory výroby OZE napříč EU. Co se týká EU ETS, nejvíce pozornosti je zejména ze strany energetiky nyní upřeno na to, jakým způsobem budou nastavena pravidla pro aukcionování povolenek na emise skleníkových plynů. Eurelectric přitom potvrdil, že preferuje vznik jednotné evropské platformy nebo alespoň maximální harmonizace pravidel pro aukce napříč členskými státy. V oblasti inovací byla zdůrazněna role elektromobilů v celkové dekarbonizaci tohoto sektoru. V rámci konference bylo představeno nové logo Eurelectricu podtrhující lépe hodnoty a cíle sektoru, které Eurelectric reprezentuje.

Více viz: [📄](#)

POBALTSKÉ STÁTY SE DOHODLY NA BEMIP

Osm členských pobaltských států dosáhlo dohody na Memorandu o porozumění na propojovacím plánu pobaltského trhu s elektřinou (BEMIP – Baltic Energy Market Interconnection Plan) s předsedou Evropské komise José Manuelem Barrosem.

Počáteční iniciativou Komise je sledování konkrétních opatření k lepšímu připojení Litvy a Estonska do širších sítí. Efektivní připojení pobaltské oblasti bylo označeno jednou ze šesti priorit projektů energetické infrastruktury v tzv. „Second Strategic Energy Review“, který Evropská komise přijala v listopadu 2008.

BEMIP a rozšíření modelu skandinávského trhu s elektřinou do pobaltských států jsou také určeny jako „vlajková loď“ projektů v příspěvku Komise pro oblast Pobaltí, který Komise prezentovala 10. června 2009. Myšlenku BEMIPu inicioval v říjnu loňského roku J. M. Barroso. Brzy poté byla založena „High Level Group“ ze členů osmi pobaltských

států: Dánsko, Estonsko, Finsko, Německo, Litva, Lotyšsko, Švédsko a Polsko, jakož i ze zástupce z Norska. Skupině předsedá Matthias Ruete, generální ředitel TREN.

Více viz: [↗](#)

EVROPSKÁ KOMISE: 20 % OZE MŮŽE ZAMĚSTNAT 2,8 MILIONŮ LIDÍ

Komise očekává 2,8 milionů nových pracovních míst v oblasti obnovitelných zdrojů do roku 2020 a zvýšení HDP o 1,1 %.

Je to hlavní závěr ze studie Evropské komise publikované v červnu tohoto roku. Podle evropského komisaře pro energetiku, Andrise Piebalgse, výhody z obnovitelných zdrojů a podmínky bezpečnosti dodávek a boj s klimatickými změnami mohou jít ruku v ruce s hospodářskými výhodami.

V roce 2005 OZE zaměstnaly 1,4 mil. lidí s hrubou přidanou hodnotou 58 mld. EUR. V budoucnu se očekává, že bude v OZE zaměstnáno výrazně více lidí, především v těch členských státech, které do EU vstoupily v letech 2004 a 2007.

Podle uvedené studie, uvedení politiky OZE do praxe vytvoří asi 410 000 dalších pracovních míst a další

zvýšení HDP o 0,24 % v EU–27 do roku 2020.

Více viz: [↗](#)

ITALIE PODEPSALA S USA DOHODU O SPOLUPRÁCI PŘI CCS

Americký ministr energetiky Steven Chu a italský ministr ekonomického rozvoje Claudio Scajola podepsali 23. května dohodu o spolupráci na systému zachycování a skladování uhlíku (CCS).

CCS je cestou k postupnému snižování emisí CO₂ zachycováním škodlivin vypouštěných do ovzduší tepelnými elektrárnami. Obě země budou nyní spolupracovat na nejrozsáhlejších projektech a při výzkumu. K podpisu došlo při příležitosti

setkání energetických ministrů zemí G8 v Římě. Podpis dohody ze strany USA je součástí rozsáhlého plánu nového prezidenta Barracka Obamy v boji s emisemi oxidu uhličitého. Mezi další aktivity Obamovy administrativy spojené s omezováním škodlivých látek v ovzduší patří uvolnění 4,2 mld USD na podporu rozvoje CCS na komerční bázi.

Více viz: [↗](#)

JAPONSKÉ ENERGETIKY PRAVDĚPODOBNĚ ODLOŽÍ PROJEKT RENOVAČE PLUTONIA

V Japonsku byly zahájeny diskuze největších energetických společností na téma opětovného využití plutonia.

To by se mělo získávat z použitého jaderného paliva. Plán je klíčovým bodem japonské jaderné politiky. Zapojeno mělo být 16 až 18 jaderných elektráren po celé zemi. Nyní se však zdá, že tento plán, který se měl rozběhnout v roce 2010, bude odložen. Elektrárny totiž nezískaly potřebný souhlas od regionálních vlád. Cílem tohoto návrhu,

nazývaného též Plutermální program je výroba oxidu uranu a plutonia (MOX) smícháním těchto dvou prvků. MOX má zabezpečit energetickou soběstačnost země, jež má málo vlastních nerostných zdrojů k pokrytí spotřeby jaderného paliva. Přípravy projektu započaly již v roce 1997. V roce 2002 nicméně způsobily energetické společnosti sérii skandálů (jedna z nich, Tokyo Electric Power, například falšovala údaje o inspekcích svých zařízení), které vedly ke ztrátě důvěry ze strany místních samospráv.

Více viz: [↗](#)

SPORY O PLYN DRŽÍ RUSKO-BĚLORUSKÉ VZTAHY

Běloruský diktátor Alexander Lukašenko se začíná odvracet od Moskvy a naopak pozvolna hledá cestu k západní Evropě a Bruselu.

Na počátku sporu dvou bývalých spojenců stojí Lukašenkův nesouhlas s cenou za ruský plyn. Rusko naopak nelibě nese sbližování Minsku s Bruselem. Spor nyní začíná gradovat. Poté, co Rusko 10. května

oznámilo, že začíná stavět ropovod, který obejde území Běloruska a zmrazilo mu půjčku ve výši 500 milionů dolarů, se Lukašenko nezúčastnil summitu o bezpečnosti organizace postsovětských republik CSTO, který se konal 14. června v Moskvě.

Neúčast běloruského prezidenta zase těžce nesl jeho protějšek Medveděv, který dokonce prohlásil, že Lukašenko není opravdovým partnerem. Po tomto incidentu k sobě Minsk a Moskva mají zase o něco dál.

Více viz: [↗](#)

EMISE Z PRŮMYSLU UBYLY, NAOPAK V DOPRAVĚ STOUPAJÍ

Evropská unie je ve světě beze sporu nejaktivnějším regionem, pokud jde o politiku snižování zátěže ovzduší. Je tedy nanejvýš užitečné sledovat, zda se ekonomicky nemálo náročná opatření projevují v praxi. Tomuto tématu se v poslední době věnovala řada představitelů EU i evropských médií a my přinášíme výběr z nejzajímavějších informací.

Jaký je aktuální vývoj stavu ovzduší v Evropě?

Podle představitelů Evropské komise se díky aktivní politice EU v posledních třech letech daří snižovat emise. Podle komisaře pro životní prostředí Stavrose Dimase, tento vývoj „naplňuje optimismem, že cíl z Kjóta bude splněn“. Skleníkové emise se v rámci EU podařilo snížit od roku 2007 o 1,6 %, přestože ekonomika narostla o 2,3 %.

Jak se na tomto vývoji podílejí jednotlivé sektory evropské ekonomiky?

Emise poklesly v průmyslové výrobě, zemědělství, odpadovém hospodářství a energetice. Naopak stoupají emise z dopravy, které nejvýrazněji ovlivňují čistotu vzduchu zejména ve větších městech. V energetice se tedy opatření s cílem snižovat objem emisí evidentně prosazují. Díky dopravním emisím ovšem patří

podle posledních údajů k největším znečišťovatelům poněkud překvapivě Česká republika, dále pak Řecko a Španělsko. Naopak nejlepší výsledky vykazuje již tradičně Německo a Švédsko. Znečištěné ovzduší způsobuje předčasnou smrt více než 370 000 Evropanů. Podle odborníků je na vině hlavně polétavý prach, tedy jemné částice prachu, které vypouští automobilové výfuky.

Jaký je vývoj emisí z dopravy v ČR?

Oxid uhličitý z automobilů se dlouhodobě nedaří snižovat, jenom v České republice se podílí na nárůstu 24 % skleníkových emisí. Zatímco v roce 1990 byl podíl emisí z dopravy na veškerém množství skleníkových plynů 4 %, v současné době se posunul k úrovni téměř 13 %. V rámci tohoto trendu je největším „hříšníkem“ nákladní automobilová doprava, která se na růstu zátěže podílí oproti

osobní dopravě téměř trojnásobně. Pokud jde o metodiku, tyto bilance mobilních zdrojů znečišťování ovzduší zahrnují emise ze silniční, železniční, letecké a vodní dopravy a dále emise z nesilničních zdrojů (zemědělské, lesní a stavební stroje, vozidla armády, apod.).

Je možné tyto emise snižovat?

Nedávná zpráva ministerstva životního prostředí, která se tímto pro-

blémem detailně zabývá, rozděluje opatření do dvou hlavních oblastí, ve kterých je možné rychle dosáhnout výrazného zlepšení. První z nich je snižování měrných emisí ze silničních motorových vozidel a druhou je snižování hustoty silničního provozu v hustě obydlených oblastech. Kromě toho se chce ministerstvo zaměřit na nutnost obnovy vozového parku a zpřísnění technických kontrol a měření emisí.

POKUTA SPOLEČNOSTI ELECTRABEL VE VÝŠI 20 MILIONŮ EUR

10. června uložila Evropská komise pokutu 20 milionů eur belgické společnosti Electrabel za nabytí kontroly na Compagnie Nationale du Rhone bez předchozího souhlasu Komise.

Posledně uvedená společnost je přitom rovněž výrobcem elektrické energie. Podle nařízení č. 1/2003

mělo být spojení společností oznámeno Komisi, což se nestalo. Komise dospěla k závěru, že porušení trvalo dostatečně dlouhou dobu a že společnost Electrabel měla vědět o existenci této oznamovací povinnosti, která existuje proto, aby Komise mohla posoudit dopad spojení podniků na společný trh a případně toto spojení zakázat. Podle komisařky Neelie Kroesové je uložení této pokuty signálem, že Komise nehodlá jakékoliv porušení práva hospo-

dářské soutěže tolerovat. Nabytí společnosti Compagnie Nationale du Rhone bylo přitom Komisi ohlášeno a schváleno již v dubnu 2008. Komise tehdy nicméně ponechala otevřenou otázku data, kdy ke spojení došlo. Po provedeném vyšetřování nyní Komise zjistila, že Electrabel získal de facto kontrolu nad CNR již v prosinci 2003, tedy čtyři roky před oznámením spojení Komisi. Podle nařízení přitom je Komise oprávněna uložit pokutu až ve výši 10 % celkového obrátu společností.

Více viz: [↗](#)

PODLE STANOVISKA EHSV BY MĚLA EU VYVÁŽET „SVŮJ MODEL JADERNÉ BEZPEČNOSTI“

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) přijal na svém zasedání dne 10. června klíčové stanovisko k návrhu směrnice Evropské komise, jejímž účelem je obnova tvorby společného rámce EU pro jadernou bezpečnost.

Tato opatření budou hrát významnou roli, k posílení veřejné bezpečnosti

a budou přínosem pro pracovníky v jaderném průmyslu a také pro životní prostředí. Výbor vybízí EU, aby byla hnací silou a vyvážela svůj „model bezpečnosti“ za své hranice, stejně jak tomu činí v případě souboru opatření ke změně klimatu. EHSV taktéž upozorňuje na význam povinnosti pro členské státy zřídit v souladu s „osvědčenými postupy“ vnitrostátní, plně nezávislé bezpečnostní orgány, svěřit zodpovědnost za bezpečnost výhradně držitelům licence k provozu jaderných zařízení a zajistit transparentnost informací o těchto otázkách. Výbor navíc vyžaduje větší pozornost při získání, zachování a rozvíjení znalostí a dovedností v členských státech, zvláště v těch, které mají jen malé, nebo žádné zkušenosti s jadernou energetikou. Tyto členské státy musí řešit tyto otázky bez prodlení, především pokud jde o předepsané vzdělávací programy. EHSV dále navrhuje zvážit zavedení evropského osvědčení o způsobilosti pro provoz jaderného zařízení a dále to, aby odborné vzdělávání pokrylo zvládnutí technických i hygienických následků jaderných nehod.

Více viz: [↗](#)

EUROVOLBY SKONČILY VÍTĚZSTVÍM PRAVICE A VÝRAZNOU PROHROU SOCIALISTŮ

V Evropské unii proběhly ve dnech 4.–7. června největší volby do Evropského parlamentu v historii.

Rekordní byla tentokrát i neúčast evropských voličů. Svůj hlas přišlo vhodit do urny pouze 43,1 % občanů Unie. Nejnižší zájem byl tradičně na Slovensku (20 %), naopak nejvyšší účast zaznamenalo Lucembursko (91 %), kde je ovšem hlasování povinné. Voliči, kteří dorazili do volebních místností rozhodli o jasném vítězství pravice.

Středopravé strany, sdružené v Evropském parlamentu ve frakci EPP-ED, slavily úspěch ve většině velkých zemí. V Německu zvítězila strana CDU, ve Francii strana premiéra Nicolase Sarkozyho a výraznou výhru zaznamenala pravice rovněž ve Velké Británii. V letošních Eurovolbách zároveň zabodovaly i strany, nazývané ultrapravicovými a populistickými. Jedná se kupříkladu o rakouské Svobodné, holandská

Svobodná strana nebo maďarský Jobbik. V čase ekonomické krize naopak nezabraly předvolební sliby socialistů.

Doslova tragický výsledek zaznamenala britská levice, kde Labour Party skončila až na třetím místě s historicky nejnižším ziskem 15,3 %.

TURECKO JE NERVÓZNÍ Z VÝSLEDKU EUROVOLEB

Turecký premiér Recep Tayyip Erdogan vyzval Evropskou unii k dodržení závazků v otázce tureckého přístupu k Unii.

Erdogan tak reagoval na vítězství konzervativních stran ve volbách do Evropského parlamentu. Tureckého premiéra znepokojilo mimo jiné jasné vítězství stran Nicolase Sarkozyho a Angely Merkel, kteří se v předvolební kampani opakovaně stavěli proti plnému členství Turecka v Unii.

Turecko nepotěšil ani zisk parlamentních křesel pro krajní pravici. Představitel holandské strany Strany svobodných, Gert Wilders, například prohlásil, že Turecko se nemůže stát členem EU nyní, ani za milion let.

Předseda zahraničního výboru, Murat Mercan, k tomu řekl, že příklon Evropy ke krajní pravici je znepokojující. Pozadu nezůstaly ani turecké deníky, které den po zveřejnění výsledků Eurovoleb nešetřily titulky typu „Evropské sny jsou rozdrceny“ nebo „To, co nyní nejvíc potřebujeme, je více rasizmu“. Turecko nicméně potvrdilo, že hodlá pokračovat po cestě směřující do Unie.

Více viz: [📄](#)

KONZERVATIVCI NETRVAJÍ NA REFERENDU K LISABONSKÉ SMLOUVĚ

Britští konzervativci nebudou trvat na vypsání referenda k Lisabonské smlouvě, pokud bude dokončen ratifikační proces v Irsku do doby, než se chopí vlády.

Konzervativní strana toto téma použila v kampani před

Eurovolbami. Předseda strany David Cameron však upozornil, že hodlá otevřít téma rozdělení pravomocí mezi Bruselem a národními státy.

Irský deník Irish Times uvedl, že opakované referendum v Irsku by se mohlo konat v září či říjnu, datum předčasných voleb ve Velké Británii známé není, Cameron však usiluje, aby proběhly co nejdříve.

EU ODSTARTOVALA PILOTNÍ POLITIKU „MAKROREGIONŮ“

Region Baltského moře je první z těch, pro které EU vytváří cílenou politiku zaměřenou na řešení specifických problémů nadstátně vymezených oblastí.

Tento region soustřeďuje osm členských zemí – Litvu, Lotyšsko,

Estonsko, Polsko, Německo, Dánsko, Finsko a Švédsko. Žije zde 106 miliónů lidí, což je téměř čtvrtina obyvatel EU.

Pokud se tato strategie osvědčí, měly by následovat další makroregiony – například oblast Alp a povodí Dunaje. Evropská komise a zmíněných osm členských zemí ve středu 17. června podepsaly dohodu „Baltic Sea Strategy“ o zlepšení energetické sítě v Estonsku, Litvě a Lotyšsku. Evropský komisař pro energetiku Andris Piebalgs k tomu dodal, že je nejvyšší čas ukončit „izolaci“ těchto pobaltských států. Podle odhadů by na tento projekt mohly být vyčleněny investice ve výši až 500 miliónů EUR. Čerpané finance budou z plánu EU na podporu energetiky. Hlavní prioritou tohoto projektu je zlepšení energetického propojení v oblasti, zkvalitnění infrastruktury. Dalším krokem je zlepšení kvality vody v Baltském moři. Problém Baltského moře je velké znečištění a prohlubující se eutrofikace, která ohrožuje tyto vody. Důsledkem eutrofikace se vytvořily na dně Baltského moře mrtvé zóny, které se svou rozlohou rovnají velikosti Dánska. Největším viníkem současného

stavu Baltského moře je zemědělství, které je původcem více než 2/3 emisí dusíku v tomto moři. Cílem vlád je proto zredukovat emise ze zemědělství o 1/3 do roku 2015 ve srovnání s obdobím 2001–2005.

Více viz: [↗](#)

KDO BUDE GENERÁLNÍM ŘEDITELEM IRENA?

Přes 100 států z celého světa založilo v lednu tohoto roku mezinárodní organizaci pro obnovitelné zdroje (IRENA). Koncem června tohoto roku se koná první zasedání této agentury, na kterém by mělo být rozhodnuto o jejím sídle a dočasném generálním řediteli. Řádného pak jmenuje Valná hromada počátkem příštího roku. A kdo má největší šance tento post obsadit? Evropská asociace obnovitelných zdrojů (EREC) a rovněž i větrné energie (EWEA) podporují prof. Arthourouse Zevrose – generálního ředitele EREC a v minulosti i EWEA jako osobu, která se rozvoji obnovitelných zdrojů věnuje již více než 25 let. Stanovy IRENA přitom vstoupí v platnost jejich ratifikací ze strany 25. států.

Více viz: [↗](#)

27. KVĚTNA nabídlo Norsko zemím Evropské unie 140 milionů EUR na projekty spojené se zachycováním a skladováním uhlíku. Norsko patří ke špičce ve výzkumu a vývoji těchto technologií. [↗](#)

29. KVĚTNA oznámilo Turecko, že se vzdá nároků v projektu plynovodu Nabucco. Dosud požadovalo 15% podíl. Turecko tak chce Evropské unii pomoci konkurovat ruskému projektu South Stream. [↗](#)

14. ČERVNA schválila Rada energetických ministrů nová pravidla o nouzových zásobách ropy pro případ krize. Návrh je součástí balíčku EU o energetické bezpečnosti a účinnosti. [↗](#)

17. ČERVNA podepsali Zástupci EU a USA dohodu upravující standardy energetické efektivity pro kancelářské spotřebiče – kopírky, počítače a tiskárny. Návrh vstoupí v platnost 1. července a v příštích 4 až 6 letech by mohl ušetřit až 22 TWh elektrické energie. [↗](#)

1. – 2. ČERVENCE proběhne v Londýně pátý ročník akce s názvem Green Power's Biomass Markets. Na přidružené konferenci vystoupí řada odborníků na téma využití bioplynu. Podrobnosti viz: [↗](#)

BUDE PŘEDSEDOU EVROPSKÉ KOMISE ZNOVU JOSÉ MANUEL BARROSO?

Předsedou Evropské komise by se měl znovu stát někdejší portugalský premiér a dosavadní šéf tohoto výkonného orgánu EU José Manuel Barroso.

Podle českého předsedy vlády Jana Fischera se na tom dne 18. června shodli nejvyšší představitelé EU na svém summitu (Evropské radě). Dosavadní hlava Komise tak má velkou šanci pokračovat dalších pět let. Politická podpora členských států ovšem ještě neznamená formální nominaci. Tu musí ještě schválit nově zvolený Evropský parlament, a v tom by ještě mohly nastat komplikace. Zejména socialistická frakce parlamentu vyčítá Barrosovi jeho politiku „kam vítr, tam plášť“. Tato výtky však není příliš spravedlivá, resp. vyčítá současnému předsedovi Komise něco, co – nahlíženo z hlediska kompetencí a zejména role samotné Komise – je spíše nutností, ne-li přímo výhodou. Můžeme na tomto příkladu poukázat na dvojznačné chápání postavení Komise v politickém systému EU. Formálně je tento orgán „pouhým“ vykonavatelem zákonodárné vůle členských států, fakticky má k dispo-

zici aparát a řadu dalších nástrojů, které mohou politiku EU a její legislativu nemálo ovlivnit. Dalo by se tedy spíše soudit, že jednou z předností Barrosa v čele Komise bylo právě to, že byl spíše mužem kompromisu, než někým, kdo vnucoval členským státům nějakou politiku vlastní. A to na rozdíl od svých některých předchůdců, kteří se tomuto pokusu neubránili. Mimo jiné právě tímto přístupem k výkonu funkce předsedy Komise si zřejmě Barroso získal náklonnost současných lídrů členských států. Další a neméně významnou výhodou Barrosa je, že fakticky nemá vážnějšího protikandidáta. Jeho kritici, a to zejména levicové strany, které vedou kampaň proti jeho znovuzvolení, navrhuji několik kandidátů, ale jejich úspěch není moc reálný, a to ze dvou důvodů: není mezi nimi osobnost srovnatelné váhy a krom toho socialisté v posledních volbách do Evropského parlamentu citelně

oslabili, když získali pouze 161 křesel z celkových 736 (viz též náš článek v rubrice Evropské zajímavosti a zprávy). Tyto okolnosti možná sehrály v úspěchu Barrosa u členských států ještě větší roli než aktuální politická „struktura“ Evropské rady – ve 27 státech EU je v současné době 19 premiérů nebo prezidentů reprezentujících spíše pravou část politického spektra. Konečně nemálo vlivnou kartou do další hry o předsedu Komise je i fakt, že Barrosa (a to veřejně)

podporují jak francouzský prezident Nicolas Sarkozy, tak německá kancléřka Angela Merkelová, v současné době jistě nejvýraznější evropské politické individuality a zároveň reprezentanti dvou největších států unie. Souhrně těchto faktorů by se musela postavit opravdu pouze nějaká výjimečná situace či osobnost, a taková se na obzoru zatím neobjevila. José Manuel Barroso je na nejlepší cestě získat další pětiletý mandát předsedy Komise.